

Hertugdømmerne, der er udtalt i Rescriptet af 28de Januar 1848, men at der er ingen Sikkerhed for, at Andre ogsaa have gjort det. Jeg maa dertil bemærke, at det er ikke mig, men det er Historien, det er Tingenes Gang, der have ophævet og tilintetgjort dette Forhold, og det er paa det Allerstærkeste og Bestemteste udtalt af Regjeringen, nemlig i Kundgjørelsen af 28de Januar 1852, og det er gennemført endogsaa med stor Strengthed i adskillige Puncter. Naar han troer, at det er min Mening, at Hertugdømmerne skulde miste nogen af deres Rettigheder eller den Ligeberettigelse, der ellers kunde tilkomme dem, til Straf for Opstanden, saa er dette ingenslunde min Mening. Jeg har kun bemærket, at det for en stor Deel er ved deres Skyld og iøvrigt ved Tingenes Gang, at dette Forhold har forandret sig; men, dersom det var muligt at giengive dem en saadan Deelagtighed i Raadslagningen om Fællesforfatningen, eller give dem Berettigelse til at give deres Samtykke til en ny Forfatning som den, det danske Folk har faaet ved Grundloven, og som Regjeringen ogsaa vil hævde, saa vilde jeg gjerne unde dem den; men jeg troer, at det er aldeles umuligt, og at det vilde være i højeste Grad forstyrrende for vor Fremtid, om man vilde indrømme dem den. Naar han bemærkede, at det kan ikke være det danske Folk ligegyldigt, hvorledes Fællesforfatningen bliver, saa er det en Bemærkning, der aldeles ikke rammer Noget af, hvad jeg har sagt. Jeg udtalte mig blot i Anledning af hans Uttringer om, at der ikke ved Siden af den Forskjellighed, der var mellem den danske, den slesvigske og den holsteenske Forfatning, kunde tilveiebringes en tilfredsstillende Fællesforfatning, og det var i denne Anledning, at jeg udtalte, at det danske Folk kunde ikke beklage sig over, at man i Slesvig og Holsteen har mindre Forsamlingsfrihed, mindre Uttringsfrihed og mindre Petitionsfrihed end her. Dette vedkommer aldeles ikke Fællesforfatningen, og altsaa er den Uoverensstemmelse, der i saa Henseende finder Sted, ikke Noget, der kunde true den danske Grundlov eller Fællesforfatningen. Naar han bemærkede, at han ingen Andeel har i de Udtalelser, der have

fundet Sted om, hvorledes man skulde i alle Maader tvinge Hertugdømmerne og navnlig tvinge de frie Uttringer i Hertugdømmerne, saa kan det være ganske rigtigt. Jeg troer, at den ærede Taler er saa billig og retfærdig, at han i saa Henseende ikke vil gjøre Parti med dem, der have udtalt sig i hiin Retning; men det er dog en almindelig Retning her, og jeg troer heller ikke, at den ærede Taler kunde gaee saavidt, at han kunde ønske Hertugdømmerne i Besiddelse af de samme Friheder, som ere hjemlede ved Forfatningen for det egentlige Kongerige. Derimod tænker jeg mig meget gerne, at i Fremtiden, naar Forholdene nærmere have udviklet sig, at da kunde Danmark og Hertugdømmerne ogsaa med Hensyn til disse indre Forhold blive satte paa en mere lige Fod. Det er en unaturlig Uvillie, der er opstaaet imellem disse forskjellige Landsdele. De ere med Hensyn til Beliggenhed, med Hensyn til naturlige Interesser, med Hensyn til Næringsveie og Udvikling saameget overensstemmende, at, naar først den onde Sæd, der var bleven lagt i den senere Tid, er qvalt, saa kan der fremkomme en god Harmonie.

**Vardeufleth:** Jeg troer, at jeg omtrent, ligesom den ærede Taler, der har havt Ordet for mig, kunde begynde med, at det ikke er med nogen stor Lyst, at man tager Ordet i denne Sag, og, da jeg i mange Ting kan stemme overens med det, som den ærede Landsstingsmand for Kjøbenhavn (Madvig) har yttret, kunde jeg ogsaa maaskee have beroliget mig ved at lade Sagen gaee til Afstemning, uden at fortsætte Discussionen. Der var dog imidlertid et Par enkelte Puncter, som det forekom mig af Bigtighed dog ikke ganske at forbigaae, førend Sagens Behandling var tilende, og det var derfor, da ingen Anden ønskede at fortsætte Forhandlingerne, at jeg udbad mig Ordet. Det forekommer mig, at der er en saa væsentlig Forskiel i den Stilling, hvori vi nu befinde os, da vi skulle tage fat paa Forhandlingerne om Grundlovsbestemmelserne, og den Tilstand, hvori vi befandt os i Slutningen af 1848 og Begyndelsen af 1849, da vi forhandlede vor nugældende Grundlov, at det ikke bør gaee ubemærket hen. Da vi sidst forhandlede Grundlovsagen, gif vi Alle ud fra, at det